

РЕШЕНИЕ

№ 14924

гр. София, 12.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 62 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЕВЕЛИНА ОГН. МАРИНОВА

при участието на секретаря МАРИАНА ИВ. СОКОЛОВА
като разгледа докладваното от ЕВЕЛИНА ОГН. МАРИНОВА Гражданско дело № 20231110108627 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на ..... срещу ..... и С. И. Б..

Ищецът твърди, че със запис на заповед от 07.08.2019 г. длъжникът ..... се е задължил безусловно и неотменимо да му заплати сумата 8 479, 42 лв. с падеж 06.09.2019 г., като записът на заповед е авалиран от С. И. Б.. Твърди, че се е снабдил със заповед за незабавно изпълнение по чл.417 ГПК от 17.06.2022 г. по ч.гр.д. № 29780/2022 г. на СРС, ГО, 62 състав за сумата 3 855, 80 лв., представляваща част от вземането по записа на заповед, срещу която длъжниците са възразили. Твърди, че в рамките на образуваното изп. дело № 1568/2022 г. на ЧСИ С. .... задължението е изцяло погасено, но доколкото изпълнителното дело е спряно с оглед подаденото възражение, сумата не е разпределена в полза на вискателя. Моли съда да постанови решение, с което да признае за установено по отношение на ответниците съществуването на вземането, предмет на заповедта за изпълнение. Претендира разноски.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответниците ..... и С. И. Б., с който оспорват исковете. Оспорва се записът на заповед да е редовен от външна страна. Оспорва се записът на заповед да е бил предявен за плащане. Излагат се доводи, че записът на заповед обезпечава вземания по каузално правоотношение по договор за доставка и наем на оборудване от 07.08.2009 г., сключен между ..... и ....., в изпълнение на който последното е изплатило сума в общ размер на 12 838, 38 лв. – по банков път и сумата от 200 лв. в брой. С оглед изложеното се

поддържа, че вземането по запис на заповед е изцяло погасено чрез плащане. Отправя се искане за отхвърляне на исковете.

Съдът, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 ГПК, намира следното от фактическа страна:

Със заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК от 03.06.2022 г. .... е отправило искане за издаване на заповед за незабавно изпълнение срещу ..... и С. И. Б. в качеството на авалист за сумата 3 855, 80 лв., представляваща част от вземане по запис на заповед от 07.08.2019 г. Видно от т.13 от заявлението, сумата се претендира солидарно от длъжниците.

С разпореждане от 17.06.2022 г. съдът е издал в полза на заявителя заповед за изпълнение по чл.417 ГПК за посочената сума, както и за сумата 77, 12 лв. държавна такса и 720 лв. адвокатско възнаграждение.

С определение от 06.01.2023 г. по ч.гр.д. № 13560/2022 г. на СГС, ЧЖ-I-K е потвърдено разпореждането за незабавно изпълнение.

В срока по чл.414 ГПК е постъпило възражение от длъжниците ..... и С. И. Б..

Със запис на заповед от 07.08.2019 г. издателят ....., представляван от законния си представител С. И. Б., безусловно и неотменимо се задължава да заплати на ..... сумата 8 479, 42 лв. на падеж 06.09.2019 г. Авалист по записа на заповед е законният представител на издателя – С. И. Б..

Безспорно е между страните, че записът на заповед е издаден на основание чл.15, ал.1, т.3 от сключен между ..... и ..... договор за наем от 07.08.2019 г.

По силата на същия ..... в качеството на наемодател се съгласява при възможност да предостави на ..... за временно възмездно ползване строително оборудване и/или механизация, като при наемане на конкретното оборудване страните подписват допълнително споразумение /чл.1, ал.1/, срещу наемна цена, посочена в допълнителното споразумение /чл.1, ал.2/, а при липса на такова – при наемна цена, срок и начин на ползване, отразени в приемо-предавателен протокол или издадена от наемодателя фактура /чл.1, ал.3/.

Съгласно чл.15, ал.1, т.1-3 от договора наемателят и/или негов представител се задължава да предостави един/няколко от следните видове обезпечения на всички задължения (съществуващи и бъдещи) на наемателя по договора, в т.ч. наемна цена, стойност на оборудването (вкл. ремонт и почистване), неустойки, разноски и др., а именно: 1.паричен депозит; 2. Безусловна и неотменима банкова гаранция; 3.запис на заповед по утвърден от наемодателя образец.

Видно от допълнително споразумение № ..... г. към договор за наем от 07.08.2019 г., ... предава на ..... за временно и възмездно ползване

при условията на договора следното оборудване: подпора за прозирна и плътна ограда, сглобка, рециклирани блокчета, шиш за диагонална подпора, платно плътна строителна ограда за срок от 30 дни на обща стойност 8 479, 42 лв. срещу наемна цена от общо 396, 23 лв. В споразумението е посочено, че този период е минимален, като в случай, че оборудването бъде върнато предсрочно, наемодателят може да начисли допълнителен наем до размера на посочените цени на stroyrent.bg за съответния период, а ако ползването продължи след изтичане на минималния период, наемът автоматично се продължава за неопределен срок при същите условия. Наемателят се задължава да заплаща наемната цена в срока, посочен в съответната фактура (чл.1, ал.4).

От страна на ответника са представени 20 бр. платежни нареждания за плащания в полза на ....., извършени в периода 17.09.2019 г. – 11.03.2022 г. на обща стойност 12 638, 38 лв., като от тях преводно нареждане от 17.09.2019 г. за сумата от 950, 96 лв. е с основание – по договор за оград на сграда красно село, преводно нареждане от 08.01.2020 г. за сумата 412, 08 лв. и от 24.01.2020 г. за сумата от 412, 08 лв. са с посочено основание – по договор фактура № 3798/30.10.2019 г., която не е представена по делото, а останалите 17 преводни нареждания – с основание – по договор и фактури. Представена е и 1 бр. разписка за внесен депозит от 07.08.2019 г. за сумата от 200 лв. – внесен депозит за наем на строително оборудване от 07.08.2019 г.

От страна на ищеца се твърди в становището му в производството по чл.414а ГПК, че тези плащания не касаят вземането, предмет на записа на заповед.

Представена е фактура № *****/07.12.2021 г., издадена от ..... на ..... за сумата 4 557, 72 лв. с посочено основание: подпора за прозирна и плътна ограда, сглобка, рециклирани блокчета, шиш за диагонална подпора, платно плътна строителна ограда.

От страна на ищеца се признава и плащане от 15.02.2022 г. на сумата от 2000 лв., с което са погасени забавени задължения за заплащане на наемна цена и частично – задължението по фактура № *****/07.12.2021 г. до размера на сумата 1 688, 82 лв.

Съгласно чл.19, т.4 от договора за наем при забава в плащането на наемната цена по договора наемателят дължи неустойка в размер на 0,2% върху стойността на дължимата неплатена сума за всеки просрочен ден до окончателното изплащане на задълженията, но не повече от 150% от стойността на неплатената сума.

Представени са 2 бр. платежни нареждания от 18.08.2022 г. за сумата 6 401, 44 лв. и от 02.11.2022 г. за сумата 660, 05 лв., платени от ..... по образуваното въз основа на заповедта за изпълнение изп.дело № 1568/2022 г. на ЧСИ С. ....

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Предявени са искиове с правно основание чл.422 ГПК, вр. чл.415 ГПК, вр. чл.535 ТЗ, вр. чл. чл.485, ал.1 ТЗ.

В предмета на делото са включени установителни искиове, предявени от кредитор, в чиято полза е издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК, срещу която длъжниците са възразили в срока по чл.414 ГПК. Целта на ищеца е да се установи със сила на пресъдено нещо съществуването на вземането, предмет на издадената заповед за изпълнение.

Ищецът основава вземането си на запис на заповед от 07.08.2019 г.

Записът на заповед е строго формална сделка, чието съдържание е уредено в чл.535 ТЗ, като наличието на изброените в т.1-7 реквизити е условие за неговата действителност. Съгласно чл.536, ал.1 ТЗ документ, който не съдържа някой от реквизитите, посочени в чл.535 ТЗ, не е запис на заповед. От правилото на чл.536, ал.1 ТЗ е допуснато изключение за три от реквизитите на чл.535 ТЗ – падеж, място на издаване и място на плащане. Съдът намира, че в случая е налице редовен от външна страна запис на заповед с падеж: 06.09.2019 г. Не могат да бъдат споделени доводите на ответниците в обратен смисъл, а именно – че записът на заповед не е редовен от външна страна, тъй като не бил предявен за плащане на издателя. Това обстоятелство не е относимо към редовността на последния от външна страна, като с оглед посочения падеж, който е на конкретна дата, изискуемостта на вземането по ценната книга се обуславя именно от настъпването на падежа.

Съгласно разясненията по т.17 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, записът на заповед е ценна книга, материализираща права, и доказателство за вземането. Вземането по запис на заповед произтича от абстрактна сделка, на която основанието е извън съдържанието на документа. При редовен от външна страна менителничен ефект и направено общо оспорване на вземането от ответника, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва възникването и съществуването на вземане по каузално правоотношение между него като поемател и длъжника – издател по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед. С въвеждането на твърдения или възражения от поемателя или от издателя за наличието на каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден редовният запис на заповед, се разкрива основанието на поетото задължение за плащане или обезпечителният характер на ценната книга. В тази хипотеза на изследване подлежи и каузалното правоотношение доколкото възраженията, основани на това правоотношение, биха имали за последица погасяване на вземането по записа на заповед. По правилото на чл.154, ал.1 ГПК за разпределение на доказателствената тежест всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си и които са обуславящи за претендираното, съответно отричаното право – за съществуването, респ. несъществуването на вземането по записа на заповед.

При въведено твърдение на ищеца с исковата молба, че вземането му произтича от конкретно каузално правоотношение, изпълнението по което е

било обезпечено с издадения запис на заповед, не се променя предметът на делото. Ищецът – кредитор сочи обезпечителната функция на записа на заповед спрямо каузалното правоотношение, като доказва вземането си, основано на менителничния ефект. При заявени релативни възражения от ответника се прилагат посочените правила за разпределение на доказателствената тежест.

Наличието на редовен от външна страна запис на заповед, посочен в исковата молба като единствен източник претендираното парично вземане, освобождава ищеца - кредитор от задължение да доказва съществуването на каузално правоотношение с издателя като причина за издаване на записа на заповед. Доказването на каузалното правоотношение в този случай е в тежест на ответника - издател на записа на заповед, и то при условие, че същият е въвел своевременно в процеса възражения за несъществуване на вземането по записа на заповед, основани на каузално правоотношение с издателя.

В случая ответникът се брани с възражение, че записът на заповед е издаден във връзка с договор за наем от 07.08.2019 г., по който е погасил задълженията си чрез плащане.

От своя страна ответникът не оспорва извършването на тези плащания, като твърди, че касаят правоотношение помежду им, но не са извършени за погасяване на задължението по записа на заповед.

Представени са доказателства за извършени в полза на ищеца плащания в размер на сумата от общо 12 638, 38 лв. по банков път. От посочените основания към същите не може да се направи извод, че тези плащания касаят вземането по твърдяното от ответника каузално правоотношение по договор за наем от 07.08.2019 г., доколкото в посоченото основание договорът не е индивидуализиран по никакъв начин, нито са посочени конкретни номера на фактури, с изключение на фактура № 3798/30.10.2019 г., която не е представена по делото, с оглед на което не може да се приеме, че същата касае вземания по твърдяното каузално правоотношение.

Ищецът не се е ограничил до твърдения за редовен от външна страна запис на заповед, тежестта за доказването на какъвто единствено би носил в този случай, а от своя страна е въвел твърдения във връзка с каузалното правоотношение между страните – не само че записът на заповед е издаден на основание чл.15, ал.1, т.3 от договора за наем, което обстоятелство е отделено като безспорно между страните, а и че записът на заповед, издаден на основание чл.15, ал.1, т.3 от договора, обезпечава конкретни вземания по същия, а именно – неизплатен остатък в размер на 2 868, 90 лв. от вземане по фактура № 7478/07.12.2021 г. за равностойност на невърнатото оборудване и неустойка за забава върху сумата 2 868, 90 лв. по чл.19, т.4 от договора за наем в размер на сумата 986, 92 лв.

С оглед така заявените фактически твърдения в негова тежест е възложено доказването на тяхното съществуване, при съобразяване на правилото на чл.154, ал.1 ГПК и задължителните разяснения, дадени с т.17 от

ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Съгласно чл.15, ал.1, т.1-3 от договора наемателят и/или негов представител се задължава да предостави един/няколко от следните видове обезпечения на всички задължения (съществуващи и бъдещи) на наемателя по договора, в т.ч. наемна цена, стойност на оборудването (вкл. ремонт и почистване), неустойки, разноски и др., а именно: 1.паричен депозит; 2. Безусловна и неотменима банкова гаранция; 3.запис на заповед по утвърден от наемодателя образец.

Видно от представеното допълнително споразумение от 07.08.2019 г. към договора за наем от 07.08.2019 г., в същото е посочено, че оборудването е било предадено на наемателя, което обстоятелство не се и оспорва от последния. Не се оспорва и че за периода 01.07.2021 г. – 04.12.2021 г. оборудването е било използвано от наемателя.

Не се установява от страна на ответника връщане на оборудването, с оглед на което в полза на наемодателя е възникнало вземане за неговата равностойност, за което е издадена фактура № *****/07.12.2021 г. за сумата 4 557, 72 лв. с падеж 12.12.2021 г., неоспорена от ответника, от която ищецът признава плащане до размера на сумата 1 688, 82 лв., с оглед на което е налице непогасен остатък в размер на сумата 2 868, 90 лв.

Неотнормирана се явява представената разписка от 07.08.2019 г. за заплащане на сумата от 200 лв., доколкото същата представлява депозит за наем на оборудване.

От страна на ищеца се твърди и че в негова полза е възникнало вземане за неустойка за забава върху сумата 2 868, 90 лв. за периода 13.12.2021 г. – 02.06.2022 г. в размер на 986, 92 лв.

В клаузата на чл.19, т.4 от договора за наем, на която се позовава ищецът, обаче е уговорена неустойка за забава в плащането на наемната цена по договора. В случая главното вземане, върху което се твърди да е начислена неустойката, не е за неизплатена наемна цена, а е за стойност на невърнатото оборудване. Неустойка върху стойността на невърнатото оборудване е предвидена в клаузата на чл.19, т.5 от договора, на която обаче ищецът не се позовава. С оглед изложеното не може да се приеме, че в полза на ищеца е възникнало вземане за неустойка за забава в плащането на задължението по фактура № *****/07.12.2021 г.

Видно от чл.485, ал.1 и ал.2 ТЗ, приложим и по отношение записа на заповед на основание чл.537 ТЗ, поръчителят отговаря както лицето, за което е поръчителствал, като задължението на поръчителя е действително и когато задължението, за което е дадено, е недействително по каквато и да било причина, освен поради недостатък във формата.

Уреденото в чл.483 - чл.485 ТЗ менителнично поръчителство /авал/ има самостоятелен и неакцесорен характер спрямо главното задължение, което обезпечава, и възниква единствено по силата на едностранното волеизявление на авалиста. Единствената хипотеза, в която според ал.2 на чл.485 ТЗ

авалистът не би отговарял, е недействителност на менителничния ефект поради порок във формата, каквато хипотеза не е налице, с оглед на което авалистът отговаря солидарно с главния длъжник.

При това положение искът се явява основателен до размера на сумата 2 868, 90 лв., за която ответниците отговарят солидарно.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с т.9 на ТР № 4/2013 г. по тълк.дело № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, в производството по чл.422, респ. чл.415, ал.1 ГПК, съществуването на вземането по издадена заповед за изпълнение се установява към момента на приключване на съдебното дирене в исковия процес, като в това производство нормата на чл.235, ал.3 ГПК намира приложение по отношение на фактите, настъпили след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, с изключение на факта на удовлетворяване на вземането чрез осъществено принудително събиране на сумите по издадения изпълнителен лист въз основа на разпореждането за незабавно изпълнение в образувания изпълнителен процес. С оглед изложеното плащанията в хода на образуваното изп. дело № 1568/2022 г. на ЧСИ С. .... не могат да имат за последица отхвърляне на иска.

По разноските:

С оглед изхода на спора в полза на ищеца следва да се присъди, на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от 593, 10 лв. разноски за заповедното и сумата 771, 67 лв. разноски за исковото производство, съобразно уважената част от исковете.

Ответниците имат право на разноски съобразно отхвърлената част от исковете, но доколкото не претендират такива, нито ангажират доказателства за извършването им, разноски не следва да им се присъждат.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че ....., ЕИК ..... и С. И. Б., ЕГН ***** дължат солидарно на ....., ЕИК ....., на основание чл.422 ГПК, вр. чл.415 ГПК, вр. чл.535 ТЗ, вр. чл. чл.485, ал.1 ТЗ, сумата **2 868, 90** лв., представляваща част от вземане по запис на заповед от 07.08.2019 г на обща стойност 8 479, 42 лв., ведно със законната лихва от датата на заявлението по чл.417 ГПК – 03.06.2022 г. до окончателното изплащане,

за която сума е издадена заповед за изпълнение от 17.06.2022 г. по ч.гр.д. № 29780/2022 г. на СРС, ГО, 62 състав, като

ОТХВЪРЛЯ иска за сумата над **2 868, 90** лв. до **3 855, 80** лв. – като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

ОСЪЖДА ....., ЕИК ..... и С. И. Б., ЕГН ***** да заплатят

на ....., ЕИК ....., на основание чл.78, ал.1 ГПК, всеки от тях по 1/2 от сумата **593, 10** лв. разноси за заповедното производство и сумата **771, 67** лв. разноси за исковото производство.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския градски съд в двуседмичен срок от съобщаването му чрез връчване на препис.

Съдия при Софийски районен съд: _____